

Dosarul nr. 2ra-1071/20

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. S. Ghercavii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. D. Corolevschi, D. Stănilă, A. Corcenco)

ÎNCHEIERE

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vitali Glavaciuc, reprezentat de avocatul Valentina Moruz,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vitali Glavaciuc împotriva Alexandrei Glavaciuc, Elenei Ursatii, Vania Ursatii cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate, evacuarea din imobil și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Ostapova și Elena Ursatii împotriva lui Vitali Glavaciuc, Alexandrei Glavaciuc și Clvdiei Serbinova (Țurcanu) cu privire la nulitatea actului juridic, împotriva deciziei din 05 martie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 03 septembrie 2018, Vitali Glavaciuc, reprezentat de avocatul Valentina Moruz, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alexandrei Glavaciuc, Elenei Ursatii, Vania Ursatii solicitând dispunerea încetării creării obstacolelor în folosirea imobilului nr. 403 din str. XXXXX, nr. 10, mun. Bălți, evacuarea pârâților din imobil și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 16 februarie 1999 a dobândit dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. 403 din str. XXXXX, nr. 10, mun. Bălți, în baza contractului de donație nr. 549, contractul fiind înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 24 februarie 1999.

Totodată, a menționat că în data de 02 noiembrie 1992 a înregistrat căsătoria cu pârâta Alexandra Glavaciuc. La 01 mai 1993 s-a născut fiica Natalia Glavaciuc, iar la 31 august 1996, fiica Elena Glavaciuc. Prin hotărârea din 13 mai 2010 a Judecătoriei Bălți a fost desfăcută căsătoria încheiată cu Alexandra Glavaciuc. Copiii au continuat să locuiască în apartamentul ce-i aparține cu drept de proprietate, iar la moment în apartament locuiește Alexandra Glavaciuc, fiica Elena Ursatii, soțul fiicei Vania Ursatii și nepoata minoră Oxana Ursatii.

Reclamantul a precizat că având la întreținere mama pensionară Clvdia Glavaciuc, care necesită îngrijire specială, a intervenit necesitatea eliberării apartamentului și înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil. În acest sens a expediat în adresa pârâților o cerere prealabilă, recepționată la 14 iulie 2018, prin

care a solicitat eliberarea apartamentului și înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil în termen de 15 zile din momentul recepționării cereri, însă a rămas fără executare.

La fel, a menționat că a permis pârâților să locuiască doar temporar în apartamentul său, însă când a apărut necesitatea eliberării apartamentului, ultimii refuză transmiterea bunului imobil proprietarului. Deși, bunul imobil a fost dobândit în timpul căsătoriei, prin prisma art. 22 Codul familiei, acesta nu este supus regimului proprietății în devălmășie.

La 31 iulie 2018, Natalia Ostapova și Elena Ursatii au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitali Glavaciuc, Alexandrei Glavaciuc și Clavdiei Serbinova (Țurcanu) solicitând constatarea nulității absolute parțiale a contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată, nr.1049 din 24 decembrie 1998 a bunului imobil din str. XXXXX, nr.10, ap.403, mun. Bălți, încheiat între Agenția teritorială pentru privatizare Bălți și Clavdia Serbinova, în partea neincluserii în calitate de participanți la privatizare a minorilor Natalia Glavaciuc și Elena Ursatii (Glavaciuc) și necesitatea includerii în calitate de participanți la privatizare a minorilor Natalia Glavaciuc și Elena Ursatii (Glavaciuc), constatarea nulității absolute parțiale a contractului de donație nr. 549 din 16 februarie 1999 încheiat între Clavdia Serbinova și Vitali Glavaciuc în privința donației cotelor-părți ce le aparțin din imobilul din str. XXXXX, nr.10, ap.403, mun. Bălți, înregistrarea în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate asupra bunului imobil din str. XXXXX, nr.10, ap.403, mun. Bălți, după cum urmează: Vitali Glavaciuc-2/5 cote-părți, Alexandra Glavaciuc-1/5 cotă-parte, Natalia Glavaciuc-1/5 cotă-parte, Elena Ursatii (Glavaciuc)-1/5 cotă-parte.

În motivarea acțiunii, reclamantele au invocat că sunt surori și fiicele lui Vitali Glavaciuc și Alexandra Glavaciuc. De mici copii au locuit împreună cu bunica Clavdia Glavaciuc, părinții Vitali Glavaciuc și Alexandra Glavaciuc în apartamentul nr.403, din str. XXXXX, nr.10, mun. Bălți.

Totodată, au menționat că fiind somate de a elibera apartamentul, deoarece nu ar avea nici un drept asupra lui, s-au adresat către Agenția Servicii Publice cu o interpelare. Drept urmare, au aflat că apartamentul a fost privatizat de bunica Clavdia Glavaciuc în baza contractului de vânzare-cumpărare, transmite-primire a locuinței în proprietate privată nr.1049 din 24 decembrie 1998, ulterior înstrăinat lui Vitali Glavaciuc în baza contractului de donație nr. 549 din 16 februarie 1999. Conform extrasului din hotărârea nr. 265 din 02 decembrie 1998 locuința a fost transmisă în proprietatea a 5 persoane: Clavdia Serbinova, Vitali Glavaciuc, Alexandra Glavaciuc, Natalia Glavaciuc și Elena Glavaciuc, ultimele două fiind minore atunci. Astfel, fiind minore, li s-au încălcat drepturile sale, deoarece locuiau în apartamentul dat și au participat în mod direct la privatizarea imobilului, fiind incluse în lista persoanelor participante la privatizare, fapt confirmat prin extrasul din arhivă nr.10/1231 din 30 mai 2018.

Reclamantele au afirmat că nu a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate și nici la înstrăinarea/donarea imobilului nu s-au luat în considerare drepturile lor și nici acordul autorității tutelare nu a fost obținut conform art. 15 al Legii privatizării fondului de locuințe nr.1324 din 10 martie 1993. Astfel, încălcarea drepturilor lor duce direct la nulitatea absolută parțială a contractului de

vânzare-cumpărare, transmite-primire a locuinței în proprietate privată nr.1049 din 24 decembrie 1998, precum și a nulității absolute parțiale a contractului de donație nr. 549 din 16 februarie 1999, ca act subsecvent.

De asemenea, au indicat că prin includerea la privatizarea apartamentului, nu mai au dreptul de a participa la privatizarea altor bunuri imobile și în același timp au fost lipsite de dreptul de proprietate asupra bunului imobil prin donarea imobilului în întregime, adică inclusiv și a cotelor-părți ce la aparțin.

Prin încheierea din 06 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central, cauzele civile au fost conexate pentru soluționare într-un singur proces.

La 13 iunie 2019, în cadrul ședinței de judecată, reclamantele Natalia Ostapova și Elena Ursatii, reprezentate de avocatul Nicolai Cornieț, au depus cerere de concretizare a cerințelor, solicitând constatarea nulității absolute a contractului de donație nr. 549 din 16 februarie 1999 încheiat între Claudia Serbinova și Vitali Glavaciuc în privința donației bunului imobil din str. XXXXX, nr.10, ap.403, mun. Bălți, cu readucerea părților în poziția inițială.

În motivarea cererii de concretizare, reclamantele, în esență, au reiterat circumstanțele din cererea de chemare în judecată inițială. Suplimentar au precizat că despre existența contractului de donație au aflat în vara anului 2018, când au fost somate să elibereze spațiul locativ.

Prin hotărârea din 04 octombrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Vitali Glavaciuc împotriva Alexandrei Glavaciuc, Elenei Ursatii, Vania Ursatii cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate, evacuarea din imobil și încasarea cheltuielilor de judecată; s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Ostapova și Elena Ursatii și s-a declarat nul contractul de donație nr. 549 din 16 februarie 1999 încheiat între Claudia Serbinova și Vitali Glavaciuc în privința bunului imobil din str. XXXXX, nr. 10, ap.403, mun. Bălți, cu readucerea părților în poziția inițială; totodată, s-a indicat că hotărârea servește temei de efectuare a modificărilor în Registrul bunurilor imobile.

Prin decizia din 05 martie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Vitali Glavaciuc, reprezentat de avocatul Valentina Moruz și s-a menținut hotărârea din 04 octombrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiate și legale concluziile instanței de fond, materializate în hotărârea contestată, iar argumentele apelului sunt nefondate și urmează a fi respinse.

Coroborând prevederile art. 74, art. 86 alin.(4) Cod civil, în redacția din 1964, la speță, instanța de apel a respins argumentul reprezentantului apelantului precum că acțiunea cu privire la anularea contractului de donație nr. 549 din 16 februarie 1999 este depusă cu încălcarea termenului de prescripție prevăzut la art. 74 Cod civil, în redacția din 1964.

Totodată, a precizat că cerința înaintată de reclamantele Natalia Ostapova și Elena Ursatii constă în anularea unui act juridic, cerință care prin prisma art. 86 alin.(4) Cod civil, în redacția din 1964, nu se supune prescripției.

Citând prevederile art.50 Cod civil, în redacția din 1964, art. 19 alin.(1) al Legii privind drepturile copilului, nr.338 din 15 decembrie 1994, instanța de apel a remarcat că membrii familiei sau foștii membri ai familiei proprietarului, care

participă la privatizarea locuințelor, au drepturi egale la posesia, utilizarea și administrarea acestor apartamente (case). Înstrăinarea ulterioară a apartamentului (casei) privatizat se efectuează cu consimțământul în scris al tuturor membrilor majori ai familiei, care locuiesc în apartamentul (casa) în cauză și au participat la privatizarea lui. Întrucât persoanele minore, care locuiesc împreună cu chiriașul și sunt membri ai familiei lui sau foști membri ai familiei, conform art.56 al Codului cu privire la locuințe au drepturi egale în baza contractului de închiriere, în caz de privatizare a locuințelor, ei în aceeași măsură cu beneficiarii majori au dreptul de a deveni participanți ai proprietății comune asupra acestor încăperi.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond întemeiat a constatat că înstrăinarea apartamentului prin contractul de donație încheiat între Clavdia Serbinova și Vitali Glavaciuc a generat privarea de dreptul de proprietate pe cote-părți din bunul imobil a Nataliei Glavaciuc (Ostapova) și Elenei Glavaciuc (Ursatii) care au participat la privatizare fiind încă minore. Ulterior, fiind lipsite de dreptul de a participa la privatizarea altor bunuri imobile.

Instanța de apel a respins argumentul reprezentantului apelantului precum că dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. 403 din mun.Bălți, str. XXXXX, nr.10, aparține în exclusivitate donatarului Clavdia Serbinova, înregistrat în baza contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței din 24 decembrie 1998.

Or, conform prevederilor art.12 al Legii privatizării fondului de locuințe nr. 1324-XII din 10 martie 1993, (1) Contractul de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată, încheiat în conformitate cu prezenta lege, se autentifică notarial, se înregistrează la biroul teritorial de inventariere tehnică și servește titlu de proprietate. (2) Contractul de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată se încheie cu unul dintre soți cu acordul scris al tuturor membrilor adulți care locuiesc împreună (inclusiv al celor care sînt plecați temporar). Înstrăinarea ulterioară a apartamentului (casei) privatizat se efectuează de asemenea cu consimțământul în scris al tuturor membrilor majori ai familiei, care locuiesc în apartamentul (casa) în cauză și au participat la privatizarea lui.

La 03 iunie 2020, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.11), Vitali Glavaciuc, reprezentat de avocatul Valentina Moruz, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 05 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii înaintate de Vitali Glavaciuc și de respingere ca fiind tardivă și total neîntemeiată a acțiunii înaintate de Natalia Ostapova și Elena Ursatii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea. Deși, instanța de apel corect face referire la legea ce urmează a fi aplicată speței, în vigoare în anul 1999, instanța nu aplică prevederile art. 74 Cod civil, în redacția anului 1964.

Cu referire la prevederile art. 74, art.79, art.78, art.86 Cod civil, în redacția anului 1964, partea recurentă a pretins că Natalia Ostapova, Elena Ursatii și mama acestor Alexandra Glavaciuc au cunoscut despre existența contractului de donație a cărui nulitate se cere din momentul încheierii și respectiv instanțele nu au aplicat

termenul de prescripție, deși, a fost invocat de partea interesată. Instanțele urmau să ia în considerare puterea lucrului judecat în cauze similare și să aplice uniform legislația aplicabilă speței.

Totodată, a indicat că nu este clară poziția instanțelor referitor la declararea nulității contractului cu readucerea părților în poziția inițială, totodată, menționând că Natalia Ostapova, Elena Ursatii și Vitali Glavaciuc dispun de drepturi egale asupra imobilului, nu este în drept de a pretinde evacuarea din imobil și înlăturarea obstacolelor, or, dreptul de proprietate urma să revină Clavdiei Serbinova, în situația în care odată ce dreptul de proprietate a fost înregistrat după Clavdia Serbinova în baza contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată, nr.1049 din 24 decembrie 1998, care nu a fost contestat.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire datate cu 27 iunie 2020 (Vol.II, f.d.18) și a fost recepționată la 01 iulie 2020 și 02 iulie 2020, conform avizelor de recepție (Vol.II, f.d.19-22). Din adresa Alexandrei Glavaciuc a fost restituit plicul cu corespondență cu mențiunea „a expirat termenul de păstrare” (Vol.II, f.d.23-24).

Referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 05 martie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 03 iunie 2020, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.11).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale în adresa avocaților părților la 06 aprilie 2020, conform scrisorii de însoțire (Vol.I, f.d.233) și a fost recepționată de către avocatul recurentului, Valentina Moruz, la 08 aprilie 2020, conform avizului de recepție (Vol.I, f.d.234). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Vitali Glavaciuc, reprezentat de avocatul Valentina Moruz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vitali Glavaciuc, reprezentat de avocatul Valentina Moruz, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Vitali Glavaciuc, reprezentat de avocatul Valentina Moruz.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Vitali Glavaciuc, reprezentat de avocatul Valentina Moruz, împotriva deciziei din 05 martie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat